

“De, der ikke kan huske fortiden, er dømt til at gentage den”

Løftet om “aldrig igen”, født af asken fra Holocaust, har været en hjørnesten i international menneskerettighedslovgivning og global moralsk bevidsthed. Men som George Santayana advarede i citatet, der giver denne artikel dens titel, afslører parallellerne mellem tidligere grusomheder og nutidige kriser en bekymrende kontinuitet i både de ideologier, der nærer folkedrab, og de systemiske svigt, der muliggør det. Denne artikel udforsker disse paralleller gennem tre kapitler: For det første rollen af overlegenhed og dehumanisering i Holocaust og fiaskoen hos internationale institutioner som Folkeforbundet og Den Permanente Internationale Domstol (PCIJ) i at forhindre eller stoppe det; for det andet de slående ligheder i Israels holdninger til arabere, især palæstinensere, og dets handlinger i Gaza; og for det tredje de overbevisende beviser for **mens rea** og **actus reus**, der etablerer folkedrab i Gaza, hvilket understreger den moralske og juridiske forpligtelse for stater og embedsmænd til at handle under løftet om “aldrig igen”, Folkedrabskonventionen og doktrinen om Ansvar for at Beskytte (R2P).

Overlegenhed, dehumanisering og fiaskoen hos internationale institutioner

Holocaust, en af historiens mest systematiske folkedrab, var underbygget af en ideologi om racemæssig overlegenhed og dehumanisering, der retfærdiggjorde udryddelsen af seks millioner jøder og millioner af andre. Nazistisk ideologi, forankret i konceptet om arisk overlegenhed, positionerede jøder som en subhuman trussel mod den tyske nation. Propaganda fremstillede jøder som “utøj”, “parasitter” og en “racemæssig fjende”, hvilket fratog dem deres menneskelighed og lavede deres systematiske udryddelse. Denne dehumanisering var ikke en spontan handling, men en bevidst strategi, som det ses i Hitlers taler og Goebbels’ propaganda, der fremstillede jøder som en eksistentiel trussel, der krævede eliminering for Tysklands overlevelse.

Det nazistiske regime koncentrerede jøder i ghettoer som Warszawa, hvor sult og sygdom dræbte titusinder, før de blev deporteret til udryddelseslejre som Auschwitz til industrialiseret mord via gaskamre. Hensigten om at ødelægge jøder som en gruppe var eksplicit i “Den Endelige Løsning”, hvilket opfyldte **mens rea** for folkedrab, mens handlingerne – drab, forårsagelse af alvorlig skade, påtvingelse af dødelige forhold, forhindring af fødsler gennem sterilisering og drab på 1,5 millioner børn – opfyldte **actus reus** under den senere definerede FN’s Folkedrabskonvention (1948).

Internationale institutioner, navnlig Folkeforbundet og PCIJ, formåede ikke at forhindre eller stoppe denne folkedrab på grund af strukturelle svagheder og geopolitiske realiteter. Folkeforbundet, etableret i 1920 for at opretholde fred, manglede håndhævelsesmekanis-

mer og var afhængig af enstemmige beslutninger, hvilket tillod stormagter som Frankrig og Storbritannien at prioritere eftergivenhed over for Nazityskland frem for intervention. Évian-konferencen (1938), støttet af Folkeforbundet, mislykkedes i at tackle krisen med jødiske flygtninge, da de fleste lande nægtede at tage imod flygtninge, hvilket muliggjorde nazistiske grusomheder. PCIJ, Folkeforbundets juridiske arm, kunne bilægge statslige tvister, men havde intet mandat eller magt til at tage fat på interne grusomheder som Holocaust, hvilket afspejlede tidens prioritering af suverænitet over menneskerettigheder. Da Holocausts fulde omfang blev kendt, var Folkeforbundet nedlagt, og verden var i krig, hvilket understregede det katastrofale svigt hos internationale mekanismer til at beskytte sårbare befolkninger.

Paralleller i Israels holdninger til arabere og dets handlinger i Gaza

Israels holdninger til arabere, især palæstinensere, og dets handlinger i Gaza afslører skræmmende paralleller til Holocaust, forankret i ideologier om overlegenhed, dehumanisering og systematisk vold. Historiske udtalelser fra israelske ledere viser en langvarig hensigt om at udelukke eller ødelægge palæstinensere. Yosef Weitz (1940'erne) opfordrede til et "Israels land... uden arabere", og argumenterede for "overførsel" af alle palæstinensere, uden at efterlade "en eneste landsby, ikke en eneste stamme". Menachem Begin (1982) hævdede, at jøder var "herreracen", og betegnede andre racer som "dyr og kvæg i bedste fald", hvilket afspejler nazistisk arisk overlegenhed. Rafael Eitan (1983) forestillede sig palæstinensere som "bedøvede kakerlakker i en flaske", når landet var bosat, og dehumaniserede dem på en måde, der ligner nazistisk propaganda. For nylig så Jerusalem Flagmarchen (2023) tusinder råbe "Død over araberne" og "Må din landsby brænde", mens en konference for bosættere i 2024 planlagde at "bosætte sig i Gaza", og forestillede sig en fremtid "uden Hamas" – og implicit uden palæstinensere. Derudover udtalte arveminiester Amichai Eliyahu i november 2023, at en af Israels muligheder i krigen mod Hamas kunne være at "kaste en atombombe over Gaza-striben", en kommentar, der, selvom den blev afvist af premierminister Benjamin Netanyahu, afspejler en ekstrem retorik om udslettelse, der er blevet gentaget i mange opfordringer til total ødelæggelse af Gaza, både på sociale medier og andre steder.

Disse holdninger omsættes til handlinger i Gaza, der spejler nazistiske taktikker. Gaza, med 2,1 millioner mennesker indeslættet på 365 kvadratkilometer under en blokade siden 2007, ligner en nazistisk ghetto, nu forvandlet til, hvad der kan beskrives som en "stor udryddelseslejr". Siden oktober 2023 har Israels kampagne dræbt over 40.000 palæstinensere, herunder 15.000 børn, gennem bombning, ifølge Gaza-sundhedsmyndigheder (sent 2024). En to-måneders total belejring (pr. maj 2025), bekræftet af Israel Katz ("ingen humanitær hjælp er ved at komme ind i Gaza") og Bezalel Smotrich ("ikke et korn hvede"), har forårsaget hungersnød, hvor 1,1 millioner er i risiko for sult, og børn dør af underernæring, ifølge FN-rapporter (2024). Ødelæggelse af infrastruktur – 70 % af boliger, de fleste hospitaler – skaber ulevelige forhold, mens brugen af hvid fosfor er blevet forbundet med medfødte misdannelser, ifølge Human Rights Watch (2023). På Vestbredden, beskrevet

som en "ghetto" med dens checkpoints og bosættelser, blev 83 børn dræbt i 2023, det dobbelte af det foregående års total, midt i øgede militære operationer, ifølge UNICEF.

En artikel i The Times of Israel fra 2024, der opfordrer til "livsrum" på Vestbredden for at imødekomme Israels voksende befolkning (15,2 millioner inden 2040), afspejler direkte nazistiske territoriale ambitioner, der retfærdiggjorde folkedrab for at rydde plads til tyske bosættere. Udtalelser fra israelske embedsmænd, som Yoav Gallants "menneskelige dyr" (2023) og et parlamentarisk dokument, der kræver, at IDF "dræber alle, der ikke vifter med et hvidt flag" (2025), dehumaniserer og målretter palæstinensere vilkårligt, meget som nazistiske politikker målrettede jøder. Smotrichs yderligere kommentar i november 2023 om, at Israel vil kontrollere Gaza efter krigen, antyder en langsigtet plan om at eliminere palæstinensisk tilstedeværelse, i tråd med bosætterkonferencens vision og historiske opfordringer til et land uden arabere. Denne systematiske vold, muliggjort af den allerede eksisterende indespærring i Gaza og på Vestbredden, spejler Holocausts brug af ghettoer og lejre til at isolere og ødelægge.

Beviser for folkedrab i Gaza og den globale forpligtelse til at handle

Beviserne i Gaza etablerer både **mens rea** og **actus reus** for folkedrab under FN's Folkedrabskonvention og Rom-statutten, hvilket tvinger stater og embedsmænd til at handle under løftet om "aldrig igen", Folkedrabskonventionen og doktrinen om Ansvar for at Beskytte (R2P).

Mens Rea (Hensigt): Hensigten om at ødelægge palæstinensere i Gaza er tydelig i et mønster af dehumaniserende retorik og eksplicitte politikker. Historiske udtalelser (Weitz, Begin, Eitan) satte en præcedens for udelukkelse, mens nutidige bekræfter denne hensigt i handling: Gallants "menneskelige dyr", Smotrichs "ikke et korn hvede", Katz' "ingen humanitær hjælp" og Flagmarchens "Død over araberne" indrammer alle palæstinensere som en gruppe, der skal ødelægges. Bosætterkonferencens plan for en Gaza "uden Hamas" – og implicit uden palæstinensere – stemmer overens med talrige opfordringer til total udslettelse af Gaza, både på sociale medier og andre steder, såsom arveminiester Amichai Eliyahu's forslag fra 2023 om at "kaste en atombombe over Gaza-striben". Smotrichs påstand om, at Israel vil kontrollere Gaza efter krigen, indikerer yderligere en vision om at eliminere palæstinensisk tilstedeværelse fuldstændigt. Israels manglende overholdelse af ICJ's foranstaltninger fra 2024, der beordrede adgang til hjælp for at forhindre folkedrab, forbinder yderligere disse handlinger med hensigt, da det viser et bevidst valg om at forværre dødelige forhold.

Actus Reus (Handlinger): Israels handlinger opfylder flere folkedrabshandlinger: (1) **Drab:** 40.000 dødsfald i Gaza, 83 børn på Vestbredden (2023); (2) **Alvorlig skade:** Bombning, skader, traumer og kemisk eksponering (hvid fosfor); (3) **Livsbetingelser:** Belejring, hungersnød og ødelæggelse af infrastruktur, der skaber ulevelige forhold; (4) **Forhindring af fødsler:** Aborter og reproduktiv skade fra underernæring og kemikalier; (5) **Overførsel af børn:** Drab på 15.000 børn i Gaza, 83 på Vestbredden ("overførsel til grave"). Flagmarchens

overgreb og vold på Vestbredden tilføjer dette mønster og viser en systematisk kampagne på tværs af territorier.

Disse beviser opfylder den juridiske tærskel for folkedrab, da ICJ (2024) fandt en plausibel risiko, og ICC udstedte arrestordrer mod Netanyahu og Gallant for krigsforbrydelser, herunder sult som en krigsføringsmetode. Parallellerne til Holocaust – supremacistisk ideologi, dehumanisering, koncentration og systematisk drab – understreger krisens alvor. Eliyahu kommentar om en atombombe, selvom den blev afvist, afspejler en ekstrem retorik, der sammen med Smotrichs vision om efterkrigskontrol antyder en villighed til at overveje total ødelæggelse, hvilket yderligere beviser folkedrabshensigt. Alligevel svigter internationale institutioner igen: FN er lammet af amerikanske vetoer, ICJ's afgørelser er uhåndhævelige, og ICC's arrestordrer mangler håndhævelse, hvilket spejler Folkeforbundets fiaskoer under Holocaust.

Under løftet om "aldrig igen", født af Holocausts lærdomme, forpligter Folkedrabskonventionen (artikel I forpligter stater til at forhindre og straffe folkedrab) og R2P-doktrinen (stater skal beskytte befolkninger mod folkedrab, med international intervention, hvis de svigter) hver stat og embedsmand til at handle moralsk og juridisk. Dette inkluderer indførelse af sanktioner, standsning af militær bistand til Israel (f.eks. USA's 17 milliarder dollars siden 2023), håndhævelse af ICC-arrestordrer og støtte til humanitær intervention for at afslutte belejringen og bombningen. Manglende handling gentager Folkeforbundets fejl og forrader løftet om at beskytte menneskeheden mod folkedrab.

Konklusion

Holocaust og Gaza afslører en tragisk kontinuitet i ideologierne om overlegenhed og dehumanisering, der nærer folkedrab, og de systemiske svigt hos internationale institutioner, der muliggør det. FN, ICJ og ICC, lammet af stormagtspolitik og suverænitetsnormer, formår ikke at stoppe Israels handlinger i Gaza, som er underbygget af en historie med supremacistisk retorik og hensigt om at fordrive palæstinensere. Beviserne for **mens rea** og **actus reus**, yderligere styrket af ekstreme udtalelser som Eliyahu's forslag om atomudslettelse og Smotrichs vision om efterkrigskontrol, etablerer folkedrab uden rimelig tvivl. Det globale samfunds forpligtelse under "aldrig igen", Folkedrabskonventionen og R2P kræver øjeblikkelig handling for at stoppe grusomhederne i Gaza, så historiens mørkeste kapitler ikke gentages. Løftet om "aldrig igen" skal være mere end ord – det skal være en opfordring til handling for retfærdighed, beskyttelse og menneskelighed.